

Ringkøbing-Skjern Kommune
Att.: Christine Birkemark Pedersen
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Kystdirektoratet
J.nr. 2026 - 61033
Ref. MIKRI
Den 16. september 2026

(Afgørelsen er sendt til ejere via Digital Post)

Dispensation til udskiftning af nedsivningsanlæg inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til udskiftning af nedsivningsanlæg inden for klitfredningslinjen på ejendommen matr.nr. 84q, Strandgårde, Holmsland Klit, Granvej 42, 6960 Hvide Sande, i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- 1) Der må ikke foretages terrænændringer i forbindelse med udskiftningen af nedsivningsanlægget udover det, der er nødvendigt for arbejdets udførelse.
- 2) Arealerne, der berøres af anlægsarbejdet, skal reetableres straks efter arbejdets afslutning, enten ved tilbagelægning af afgravet tørv eller ved tilplantning med hjelme, således risiko for sandflugt undgås og arealernes naturlige karakter genskabes.
- 3) Eventuel overskudsjord fra gravearbejder/udgravning skal køres bort til en placering uden for de klitfredede arealer.
- 4) Kørsel inden for klitfredningen skal begrænses til et minimum uden for lovligt anlagte veje.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ringkøbing-Skjern Kommune ansøger om dispensation til udskiftning af eksisterende nedsivningsanlæg ved et sommerhus på matr.nr. 84q, Strandgårde, Holmsland Klit, i Ringkøbing-Skjern Kommune. Det eksisterende anlæg skal udskiftes med et nyt på grund af at det gamle anlæg ikke er funktionelt.

Den ansøgte matrikel ligger indenfor klitfredningslinjen på nær et lille område mod øst.

Det nye nedsivningsanlæg etableres parallelt med sommerhuset. Det nye nedsivningsanlæg etableres med tre strenge på 15 m hver, som nedgraves i 60 cm dybde. Nedsivningsanlægget placeres i kote 10.

Den ansøgte placering ligger indenfor § 3 beskyttet hede. Ringkøbing-Skjern Kommune har i en medsendt udtalelse vurderet, at nedsivningsanlægget ikke kræver dispensation fra § 3 naturbeskyttelse, idet ejendommen var beliggende i et sommerhusområde før den 1. juli 1992.

Den ansøgte matrikel ses i figur 1. Den ansøgte placering ses i figur 2.

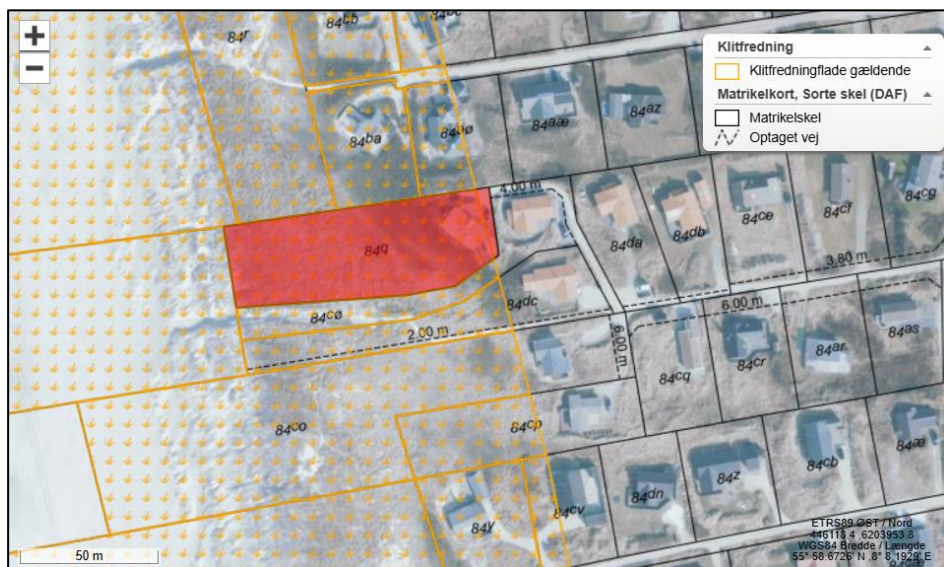

Fig. 1. Ortofoto 2025. Det klitfredede areal er markeret med orange signatur. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

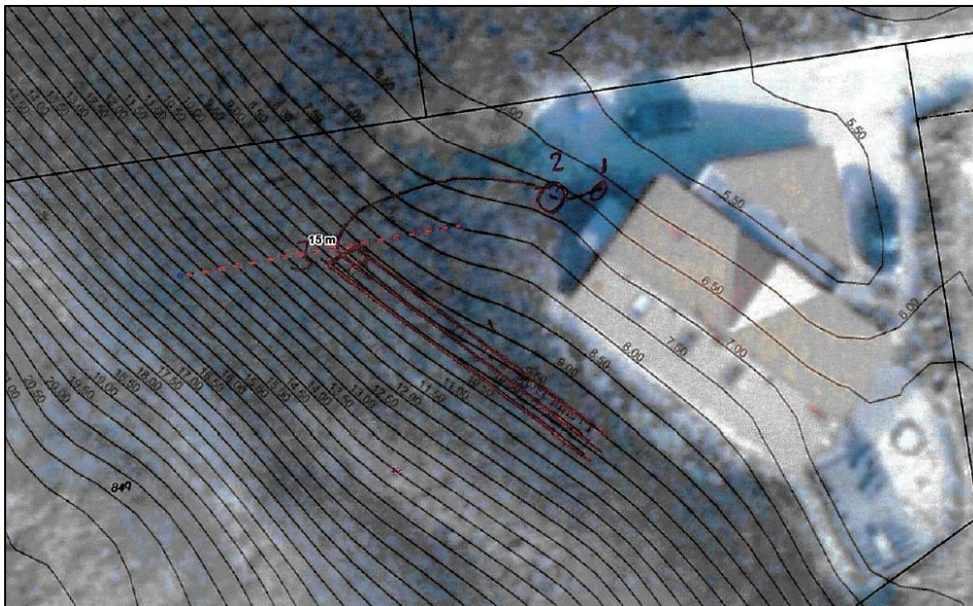

Fig. 2. Tilsendt af ansøger. Oversigtstegning over placering af nedslivningsanlægget. Der etableres en rensebrønd (markeret med nummer 1), tre nedslivningsrør og bundfældningstank (markeret med 2) udskiftes.

Ansøger har bl.a. oplyst følgende:

”Erstatning af gammelt anlæg til nedslivning af spildevand. Nuværende anlæg blev etableret i 1989, og lå ifølge byggetilladelsen ikke inden for klitfredningslinjen. Linjen har flyttet sig siden opførsel af sommerhuset, så hele matriklen nu ligger inden for linjen.

På nuværende tidspunkt drifter det eksisterende anlæg meget dårligt, og miljømæssigt og sundhedsmæssigt er det nødvendigt at udskifte bundfældningstank og sivestrenge for at undgå uhygiejniske forhold.

Sommerhuset lejes ud fuld tid, og belastes meget.

Det nye anlæg dimensioneres til 10PE, med 45m sivestrenge fordelt på 3 fordelerrør.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 69 Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen ligger ca. 360 mod øst. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43.

I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 2.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter samt at Natura 2000-området ligger på den modsatte side af sommerhusområdet i en afstand af ca. 370 m. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

På Arter.dk er der registreret flere fund af markfirben i området, herunder ca. 300 m syd for sommerhuset.

Kystdirektoratet vurderer, at arealet, hvor nedsivningsanlægget placeres, ikke er et potentielt levested for markfirben. Der er i vurderingen lagt vægt på, at markfirben foretrækker klitter og åbne arealer, hvor der er løst sandjord at grave æg ned i, vegetationsfrie/soleksponerede pletter hvor firbenene kan optage varme, samt strukturer fungerende som skjul og nedkøling. Det ansøgte nedsivningsanlæg placeres på et areal tæt bevokset med buske. Kystdirektoratet vurderer ikke tæt og lukket buskbevoksning til at være et egnet levested for markfirben, da den foretrækker en mosaik af åbne, sydvendte og sandede skråninger med lav vegetation (f.eks. græs og urter) kombineret med kun enkelte, spredte buske.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Jf. naturbeskyttelseslovens § 8, stk. 1, må der ikke foretages tilstandsændringer i klitfredede arealer, ligesom der jf. klitfredningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 4 fremgår et klart forbud mod at foretage gravearbejde inden for klitfredningslinjen. Forbuddet mod terrænændringer administreres meget restriktivt, således at der som altovervejende hovedregel ikke vil kunne gives dispensation til permanente terrænændringer.

Der meddeles i praksis ofte dispensation til at foretage mindre ændringer af eksisterende infrastruktur, når det sker for at opretholde tidssvarende infrastrukturelle løsninger. Praksis omfatter f.eks. veje, stier, kloakker og fibernet.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte er et sådan infrastrukturelt anlæg og dermed er omfattet af denne praksis. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er tale om et nødvendigt anlæg for sommerhuset samt at det ikke kan placeres uden for klitfredningslinjen.

Kystdirektoratet vurderer derudover, at det ansøgte ikke vil have en negativ påvirkning på oplevelsen af kystlandskabet. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er tale om midlertidige terrænændringer, og at der efter projektets gennemførelse kun vil være to synlige dæksler i niveau med terræn. På baggrund af de fastsatte vilkår i nærværende dispensation finder Kystdirektoratet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig risiko for sandflugt i strid med klitfredningslinjens formål.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til udskiftningen af nedsivningsanlægget.

Med venlig hilsen

Michala Kristensen

Kystdirektoratet

+45 30 31 58 97

mikri@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Ejer/ejerne af matr.nr. 84q, Strandgårde, Holmsland Klit
- Ringkøbing-Skjern Kommune, Land.by.kultur@rksk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ringkøbing-Skjern, dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, midtvestjylland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ringkøbing-Skjern ringkoebing-skjern@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

---

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69,
Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Majsild (1102)
	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Majsild er ikke til stede i habitatområde H62. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget kortregås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Havørn (T)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Rørhøg (Y)	Vandrefalk (T)
	Plettet rørvagtel (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (TY)	Hjejle (T)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Hvidklire (T)
	Stor kobbersneppe (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Mosehornugle (Y) er ikke til stede i fuglebeskyttelsesområde F43. For trækfuglene er følgende fugle ikke til stede i national eller international væsentlig forekomst: Fiskeørn (T), grågås (T) og almindelig ryle (T) i fuglebeskyttelsesområde F43. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))